

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym: w Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.

Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.

Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.

Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.

Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.

Nekrologja: za wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce, pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz; ogłoszenie minimum 20 kop.

Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frendlera ulica Senatorska

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 126. — Telefon Administr. 111.

— W dniu jutrzejszym odprawione będą solenne wotywy w kościołach:

archikatedralnym św. Jana, na intencję członków archikonfraterny literackiej, o godz. 9-ej zrana;

N. Panny Marji na Nowem-Mieście, w kaplicy Matki Boskiej, o godz. 8-ej zrana;

— św. Ducha (po-paulińskim) ku czci Matki Boskiej Częstochowskiej i przed Jej ołtarzem, o godzinie 9-ej zrana—i

— św. Jacka (po-dominikańskim), przed ołtarzem Matki Boskiej Różańcowej, na intencję braci i sióstr bractwa Różańca św., o godz. 10-ej zrana; przed sumą zaś, z powodu pierwszej niedzieli rozpoczętego miesiąca, procesja różańcowa.

— Jutro, jako w pierwszą niedzielę nowo rozpoczętego miesiąca, w kościele Opieki św. Józefa (panien wizytok) odprawione zostanie dopołudniowe nabożeństwo z wystawieniem N. Sakramentu w puszcze na intencję bractwa matek chrześcijańskich.

— Nabożeństwa pasyjne odprawione będą w dniu jutrzejszym, o godz. 4-ej po południu, w następujących kościołach:

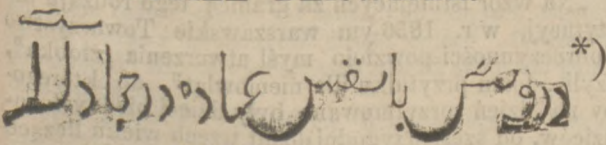
Przemienienia Pańskiego (po-kapucyńskim), św. Marcina (po-augustjańskim), św. Krzyża, św. Aleksandra, Wszystkich Świętych, św. Karola Boremeusza przy ulicy Chłodnej i na Powązkach, N. Panny Marji na Nowem-Mieście, św. Antoniego (po-reformackim), św. Trójcy (po-trynitarskim), Narodzenia N. Panny Marji (po-karmelickim), św. Piotra i Pawła, N. Panny Marji Łaskawej (po-pijarskim), św. Kazimierza na Tamce, św. Ducha (po-paulińskim) w języku niemieckim, N. Panny Marji Loretańskiej na Pradze, oraz w kaplicach: szpitala Dzieciątka Jezus i Towarzystwa dobroczynności.

— W kościele św. Amy (po-bernardyńskim) jutro po nieszpornych wystawiony będzie N. Sakrament w monstrancji, poczem odśpiewana zostanie litanja o sercu N. Panny Marji na intencję arcybractwa czci Niepokalanego Serca N. Panny Marji.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Cała prasa niemiecka zakrzętała się gorliwie około rozwiązania szeregu żywotnych pytań: czy książę

FIGIEL DERWISZA.

NOWELA PERSKA

przez

Jana Grzegorzewskiego.

— Więc widzisz, effendi, że mi dokuczyło być derwiszem, a przyjaźń wesółą bratanka „króla-królów” ciężyla mi, jak trzy oka figi egipskich, które codziennie z rozkazu sachiba zjada mój przyjaciel Meszedi effendi. A przecież figi, to rzecz smakowita.

Tak mówił mi 80-letni jowialny jubiler, Nur effendi, belkocząc wodę w dogasającej nargili, a lewą ręką wciąż poprawiając okulary na swym nosie granatowo-purpurowym.

Kto zwiadał Stambul przed dziesięciu laty, musiał znać Nur effendiego. Idąc do seraskieratu, jak nie sposób było ominąć świeżego z salata cykorjowa kebaba Meszedi effendiego, tak też trudno było nie zwrócić uwagi na jedyny w tej dzielnicy miasta kram z palmistami turkusami perskimi, djamentami z Przylądka Dobrej Nadziei (co do których urmowie zapewnił stary sługa sklepowy, Ibrahim, że

*) Derwisz ba nefis emmore der mulżouile est — dosłownie: Derwisz w walce z opanowującym go natchnieniem (albo — z pokusą natchnienia). Taki tytuł perski wolałem dać tej mojej pracy niniejszej, jako bardziej odpowiadający zwyczajom i stylistyce orientalnej; obadwa zresztą tytuły — i polski i perski — wzajemnie się uzupełniają.

Autor.

Bismark powziął zamiar ustąpienia? Czy go porzucił lub odroczył?

O tem, że zamiar istniał, już dzisiaj nikt nie wątpi po komunikacie, noszącym kanclerską liberję *Ham-burger Nachrichten* i po zbliżonej do sfer rządowych protagonistki rozbitego dzisiaj, ale potężnego jeszcze wczoraj stronnictwa narodowo-liberalnego, *National-zeitung*. One to każą uważać za rzecz pewną, że przesilenie istniało i zostało całkowicie umorzonym. Dla organów tendencyjnie na rozwój sytuacji patrzących wystarczy zapewnić swych czytelników, że ks. Bismark pozostaje u steru władzy, „aby ratować społeczeństwo” przed zalewem socjalizmu; żywiły, mniej interesowane w szerzeniu trwogi pomiędzy wyborcami, uważają to hasło i tę hipotezę za manewr wyborczy.

Jakkolwiek wynik głosowania czwartkowego przyniósł socjalistom 600,000 głosów przyrostu, to zapewne wynik ten nie był niespodzianką dla bystrego i szybko we wskazówkach czasu orientującego się cesarza Wilhelma. Monarcha, od trzech dni po osiem godzin pracujący w istnym pocie czola wspólnie z członkami rady stanu nad rozwiązaniem kardynalnych zagadnień natury socjalnej, rozumie dobrze pilność i ciężar kwestji; klęski socjalistów nie spodziewał się i przybytku ich głosów nie uważa za piórno, druzgoczący wszystkie jego rachuby i plany rozwiązania kwestji socjalnej na drodze spokojnej, wygodnej, ustawodawstwa państwowego i międzynarodowego. To też zapewne cesarz na posłuchaniu wtorkowym nie rzucił się w ramiona ks. Bismarka, wołając rozpaczliwie: „Ratuj społeczeństwo!”, jakby tego pragnęły organa kartelowe.

Ani niebezpieczeństwo w oczach monarszych nie wzmożło się z dziś na jutro w sposób, domagający się jakiegos *Säbelregimentu*, ani ks. Bismark nie uchodził w rozumieniu cesarskim za tę właśnie osobistość, za tę siłę moralną, która powołana byłaby do najtrafniejszego i najzgodniejszego z prądami czasu rozwiązania kwestji socjalnej. Świeża historia reskryptów przekonała młodego cesarza, że w tych rzeczach stary doradca i mentor jego dziada nie pój-

— w In ljach wielki majątek, mieszkał teraz we własnym pałacu, gdzie niejedną wesolą chwilę spędził z Ali Hassanem na rozmowach o huryskach i przy dzbanie hamadońskiego lub szyraskiego wina, oczywiście tak, aby służba nie widziała.

— Co tobie za *nafs* przyszedł do głowy, Ali Hassanie? — odrzekł z zimną krwią Jusuf na pierwszą wzmiankę o pożyczce. — Cóż to ty derwisz jesteś, czy co, żebyś mi dawał pieniądze? Jeszcze mi włosy na dłoni nie wyrosły, dzięki Allahowi.

— Ali-Hassan, rozczarowany i markotny, wrócił do domu.

— Co ten psi syn zgorzalego ojca mówił mi o *nafsie*?... Szkoda, że nie żądał od niego tysiąca rupij, mozeby prędzej dał mi, niż te marne piędziściat — mówił sam do siebie, siadając głodny w kącie odartego z kobierców menderlika i patrząc gniewnie na wygasły z dnia wczorajszego kaljan... — Co począć? Co począć?...

Myślał dzień, dwa dni, tydzień cały; myślał miesiąc, pół roku, rok cały, żywiąc się tylko salata i cebulą z grządek ogrodu swego, a kaljan i kawę pijąc za pieniądze sługi, który je uzyskał ze sprzedaży darowanego mu przez nieboszczyka ojca hassanowego kobraera. Soczysty kebab, tłusty pilaw, słodkie a wonne sorbety pojawiały się wprawdzie u Jusufa, lecz u Ali-Hassana pozostały tylko po nich wspomnienia żalonne. Zamiast nich, leżały przed nim egzemplarz „Tysiąca i jednej nocy”, zostawiony przez nieboszczkę matkę, i *koran*, podsuwany mu na pociechę w troskach przez sługę. Ali-Hassan z tą siejącą po tyfusie głową i z pomierzwioną a zanieśbaną brodą siadywał w porze śniadania i obiadu nad temi księgami i przewracał kartki palcami wychudłymi, na których wyrosły na cal przeszło paznogi. Wyglądał, jak derwisz.

— Co teraz począć? — myślał Ali Hassan, paszczając z wolna białawe kłęby dymu ostatniej porcji tembeki ze swego kaljanu.

Nazajutrz, obudzwszy się z bólem głowy, poszedł z prośbą o pożyczkę 50 rupij*) do swego przyjaciela Jusufa, który, zrobiwszy na handlu kołmi

*) Około 100 franków.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

członkiem jej, a zwłaszcza przeciw dep. Parnellowi. Wyrażając zadowolenie swoje z odsłonięcia tych oszczerstw, izba ubolewa nad krzywdą, wyrządzoną podobnymi czynami krzywdzącej niesprawiedliwości, tudzież nad poniesionymi w ciągu dłuższego czasu cierpieniami i stratami."

W nieprawdopodobnym wypadku przyjęcia przez izbę wniosku Gladstone'a, konserwatysta, sir Charles Lewis, zaproponował dodatek następujący:

"W każdym razie jednakże ubolewa izba nad tem, że według sprawozdania niniejszego członkowie jej: John Dillon, William O'Brien i siedmiu innych, należeli do zbrodnicy sprzysiężenia, jak również, że Parnell, John Dillon, O'Brien, T. P. O'Connor, T. Healy i 38-ciu innych członków tej izby byli uczestnikami opisanego w sprawozdaniu zbrodnicy sprzysiężenia. Izba sądzi też, że postępowanie wymienionych jej członków w tej mierze na surową zasługuje nagane."

Br. Z.

Przeciw potworom.

W sporze akademickim.

Rozważanie sprawy podzutek w prasie naszej, a po części i w ruskiej, wywołane odkryciem zbrodni warszawskiej, odbywa się od dni kilkunastu gorączkowo. Mnożą się oceny i wnioski, powstają projekta. Tempo tego wnioskowania i projektowania, a nadewszystko oceniania pojedynczych momentów sprawy jest, jak sądzę, zbyt szybkim. Sprawa to niezawodnie bardzo trudna i bardzo złożona. Różnorodność momentów; w grę tu wchodzących, momentów etycznych, religijnych, prawnych, technicznych, ekonomicznych, a nadewszystko lekarskich; różnorodność ta bynajmniej nie czyni jej przystępną dla ogółu nawet ludzi ukształconych. Tak się rzecz ma ze sprawą dzieci opuszczonych w ogólności. A o ileż trudności bardziej piętzyć się muszą, kiedy zechcemy tę samą sprawę słusznie ocenić w jej całości i w jej szczegółach konkretnie, a nas w danej chwili pod wpływem świeżego wypadku!

Przystępując przed kilku dniami w Kur. war. do rozważania sprawy dzieci opuszczonych u nas, pragnęliśmy możliwie obiektywnie przedstawić stan rzeczy i wytknąć drogę następującą: w niej głównych i drugorzędnych zagadnień. Zagadnień takich w sprawie podzutek w ogólności jest cały szereg i tylko płytka znajomość przedmiotu może zachęcać do publicznego rozwiązywania tak niesłychanie trudnej kwestji głoszeniem nieomyślnej skuteczności tego lub owego panaceum.

Zaznaczyć tu też muszę, że zagadnienia rzeczone bardzo wielostronnie rozbieżności były tak w tej samej prasie, jak i w naradach rady miejskiej dobroczynności publicznej (komunikat obszerny drukowany we wszystkich prawie dziennikach. *Gaz. polska* 1879, nr 41 i 42) pomiędzy rokiem 1878 a 1880, to jest w epoce wprowadzenia reformy, ograniczającej przyjęcie niemowląt do warszawskiego domu podzutek. Wtedy to pojawiły się obszerne artykuły, dotyczące zakładów dla podzutek; pisane zdolnym piórem s. n. dr. Waltera (w wydawnictwie przezeń w Warszawie piśmie lekarskim *Sowremiennoje medicyna*, r. 1879, nr 15-y i 22-gi, r. 1880 nr 25-y i 27-y) inspektora szpitali cywilnych tużejszych, zwolennika niemieckiej doktryny, nieprzychylny bezwzględnie nie tylko „kółku”, ale i domom podzutek w ogólności. Opinię tego uczonego, niedość wszechstronnie oceniającego miejscowe stosunki, warunkujące sprawę losu podzutek w Warszawie i w kraju, opinie dr. W. rozstrzygęły kwestję, tak jak ją i gdzieindziej rozstrzygnąć usiłowali uczeni statystycy, ekonomiści i moralizujący teoretycy, o których w kilkanaście lat po zniszczeniu kółek Thiers powiada: *„dans une bonne intention on a voulu supprimer les tours, il faudra probablement les rétablir”*.

Potężnym jest wpływ domu podzutek na społeczeństwo. Wpływ ten słusznie określamy mówiąc, że domy te przynoszą liczny uszczerbek życiu rodzinie (zmniejszają liczbę małżeństw). Zwiększają one liczbę nieślubnych stadeł, uchylających się od wychowania dzieci. W dawniejszych czasach dom dla opuszczonych niemowląt był koniecznością dla bezziennego duchowieństwa, dla licznych wojsk; obecnie jest on jedynie celem i przedmiotem dążeń socjalizmu” (artykuł dra Waltera w *Sowr. Med.* 1880 nr. 27).

Oto hasła, z którymi przeprowadzona została walka przed laty 10-ciu. O tych hasłach i wogóle o stanie całej sprawy podzutek u nas w owym czasie nie należałoby zapominać przy rozbiórce jej w obecnej chwili, nie tylko dlatego, że hasła te dotyczą nie zamykły w bardzo poważnych sferach uczonego świata środków i zachodniej Europy, ale i dla tego, że w rozprawach w owym czasie u nas zaczęły się gromadzić się bogaty materiał cyfry i da-

nych faktycznych, nad którym nie wolno jest dla pośpiechu wprost przejść do porządku dziennego.

Czytelnik zechce mi darować te kilka słów objaśnienia, dotyczące nie samej sprawy podzutek, lecz jedynie jej publicystycznego u nas biegu. Objasnienie to wprowadzi wprost się do rzeczy nie odnosi, jednakże niezawodnie wywoła ze strony czytających pytanie: czy nie myślisz stoczyć tu dziś walki zasad, czy nie myślisz przedstawić nam nie tylko zagadnień, ale i wszystkich danych za i przeciw nagromadzonych przez zwolenników rozmaitych systemów leczących „niedołę dziecięcą”, o której mówię nam zamierzasz? czy ty sam masz hasło, z którym gotów jesteś wystąpić nie tylko jako „obiektywny sprawozdawca, ale jako doradca?”

Spotykamy się z bardzo poważną i pełną dobrej wiary opozycją. Powiedzą nam, że w wieku naszym, w wieku cywilizacji i naturalnej harmonii ekonomicznej, w wieku samopomocy, każda jednostka powinna nosić sama ciężar odpowiedzialności za swe czyny. Powiedzą, że jeżeli domy dla podzutek stanowią hamulec przeciw zbrodni opuszczonych, nędzą i rozpaczą pograżonych matek, to w naszych czasach ten średniowieczny hamulec jest niepotrzebny, gdyż czas już nadszedł, aby świat niewieści o własnej postawić siłę. Zapewnią nas, że usunięcie tego hamulca i wszelkiej prewencyjnej opieki wniesie do społeczeństwa cywilizacyjną siłę. Obliczają nam, że moglibyśmy zakłady dla podzutek wszędzie, gdzie one istnieją, znieść śmiało, gdybyśmy jednocześnie budżet tych zakładów obrócili na powiększenie liczby i wynagrodzenia nauczycieli elementarnych i na podniesienie średnich zakładów naukowych, szczególnie dla dziewcząt. Usłyszymy dalej, że gdzie są szkoły ludowe w odpowiedniej liczbie i odpowiednio urządzone, tam prócz zwykłej *policii* i *kodeksu* karnego, żadnych innych urządzeń dla opieki nad dziećmi opuszczonymi nie potrzeba, że czego przy pomocy *policii* i *kodeksu*, jako środków pomocniczych, nie zdziała główny środek prewencyjny, jakim jest oświata mas, to prosto jest nie do zrobienia.

My na to odpowiemy, że są to teoretyczne desiderata, że zanim nędza i zepsucie znikną pod wpływem promieni oświaty, my w społeczeństwie chrześcijańskim, obok *szkoły*, *policii* i *kodeksu*, żądamy miejsca dla *misji*.

Takie moje hasło, wygłoszone przed 10-ma laty (*Ateneum*) i na dziś jeszcze. Na powyższym przytoczeniu ograniczam obecnie akademicką dysputę w obchodzącej nas tu sprawie.

Dr. Stanisław Markiewicz.

Srodki zaradcze

W kilku głosach, jakie dotąd w sprawie zabezpieczenia losu niemowląt w Kurjerze drukowaliśmy, wskazane zostały zarówno ogólne zasady akcji ratunkowej, jak i pojedyncze tej akcji środki i formy.

Wobec ważności sprawy dyskusja publiczna zakreśla koła szerokie, odwracając w części uwagę ogółu od przedmiotu najważniejszego — pomocy doradczą.

To też nie przesadzając rezultatów rozpraw w prasie i instytucjach dobroczynnych, wracamy do znanych projektów, bezpośrednio kwestji dotyczących.

Uogólniając to, co dotąd powiedziano w przedmiocie środków zaradczych, przekonujemy się, iż sprowadzają się one do dwóch głównych postulatów:

1) przywrócenia koła w domu podzutek przy szpitalu Dzieciątka Jezus, i

2) utworzenia żłobka, czy żłobków.

Naturalnie dwa te projekta nie wyczerpują całej akcji ratunkowej; są one uzasadnione, od nich akcję tę rozpocząć należy, ale po za nimi dobroczynność publiczna ma jeszcze szerokie pole działania.

Nie mamy zamiaru wyczerpywać tu tego tak olbrzymiego tematu, ogólnikowo więc tylko zaznaczamy, iż po za wskazaniami przez nas dwoma projektami należałoby też usilnie dążyć do:

- 1) reorganizacji kantorów mamek;
- 2) wzmocnienia środków wielce użytecznej instytucji i zakładu sierot imienia Jachowicza;
- 3) rozszerzenia i zdemokratyzowania zakładu Towarzystwa opieki nad biednymi matkami i *ich* dziećmi, które to Towarzystwo po za opieką nad położnicami powinno z czasem rozwinąć pomoc i niemowlętom;
- 4) rozszerzenia przytułków położniczych;
- 5) ustanowienia „lekarzy oględzinowych”, którzyby wydawali świadectwa śmierci jedynie po osobistym sprawdzeniu zgonu i t. d.

Nad planem tych środków już istniejących, lecz niedość wytrwale przez ogół wspieranych, wkrótce zastanowimy się osobno, tymczasem zaś wracamy do spraw najbliższej nas obchodzących.

Nie będziemy tu jeszcze kreślić projektu ustroju „koła” w domu podzutek. Przyznajemy, iż zakład ten i wiele pożyteczny i bardzo niebezpieczny zarazem, że zalety jego mogą być wyzyskane, a wady usunięte tylko w rozumnie obmyślanej organizacji — ale są to zagadnienia, nad którymi pora będzie zastanawiać się w chwili, gdy przywrócenie „koła” zostanie uchwalone.

Decentralizacja kół, wprowadzenie zwyczaju, iżby matki pozostawały, o ile możności, przy noworodkach przez rok cały, z zachowaniem ich „incognita” przez wysyłkę na wieś kosztem domu podzutek i in. — oto środki zapewniające zmniejszenie śmiertelności między podzutekami, t. j. złego, które spowodowało zamknięcie „koła”.

„Strona finansowa nie jest tak trudną — pisze w tej materji dr. Fritsche w *Medycynie* — jakby się naporzór wydawało. Istnieje zapis znacznej sumy, która na ten cel możnaby użyć. Przed 10-ma laty p. Stanisław Kronenberg ofiarował na dom podzutek, gdyby przyszedł do skutku, 10,000 rs., ktoś inny żył w tym samym celu 12,000 rs. Wiem o dobrej wolnej składce na jedną z warszawskich instytucji, złożonej przez jednego ze szlacheckich ofiarodawców przed parą tygodniami, a wynoszącej nie mniej, niż 25,000 rubli! Nie można przewidzieć, jakie ofiary na dom podzutek wpłyną, gdy raz rozpoczniemy zbierać i gdy pierwsze rozpoczniemy w tym kierunku kroki. Zapatrujemy się na Towarzystwo sztuk pięknych, które z inicjatywy Wojciecha Gersona przed 8-ma laty rozpoczęło zbierać składkę na wybudowanie domu, a obecnie rozporządza kapitałem 70,000 rs. A przecież powiedzieć nie można, iżby dom własny tego Towarzystwa stanowił kwestję żywniejszą od tej, która nas w tej chwili zajmie.”

Na razie, najdość i najłatwiejszym do urzeczywistnienia środkiem jest utworzenie „żłobka”.

Oto, co nam pisze w tej materji korespondent petersburski, od którego zażądaliśmy w tej materji informacji:

„Były i są urządzone w Petersburgu prywatne „jaselka” przez różne osoby.

1) Na prosepkie Nowo-Peterhofskim „jaselka dla dzieci robotników”. Przyjmują tu dzieci rzeźmiśników od 3—7 lat. Instytucja ta urządzona została przez żonę b. ministra wojny, hr. Milutyna, obecnie jest własnością jeneralowej Arapott i żadnej ustawy nie ma.

2) Za foksalem „Baltyckim” jest fabryka „Manufaktury rusko-amerykańskiej”, przy tej fabryce są urządzone „jaselka”, lecz tylko dla dzieci pracujących w tej fabryce, którzy oddają je albo na stałe, albo tylko na „dzień” w czasie zajęcia w fabryce; ustawy nie ma.

3) Istniały jeszcze „jaselka” na tak zwanych tu „Piaskach” księżnej Szczerbatojewej, gdzie przyjmowano tylko na dzień „dzieci przy piersi”, obecnie jednak zakład już nie istnieje z braku funduszków.”

I u nas „żłobek” czy „jaselka” nie są rzeczą nową.

Oto notatka, skreślona dla nas przez p. Juliana Heppena:

„Na wzór istniejących za granicą tego rodzaju instytucji, w r. 1856-ym warszawskie Towarzystwo dobroczynności powzięło myśl utworzenia „żłobka”, czyli „domu przytułku dla niemowląt”, do którego by na dzień przyjmowane były dzieci biednych rodziców. od sześciu tygodni do lat trzech wieku liczące i tam w zastępstwie rodziców, zarobkiem dziennym zajętych, otrzymywały macierzyńską opiekę.

Myśl ta poparta została przez opiekunkę Towarzystwa, hr. Hermanę Uruską, ofiarą na wieczysty fundusz dla tej instytucji kapitału rs. 2,000, jakoż po uskuteczeniu potrzebnych do tego przygotowań urządzeń, żłobek otwarty został z początkiem r. 1858-go przy ulicy Jerozolimskiej, a dozorczynią onego była p. Cezarja Falkowska, późniejsza autorka kilku powiastek dla ludu wydanych.

W pierwszym roku przynoszonych było tam dzieci z przecięcia dziennie 17, lecz koszt utrzymania był zawiśki, bo wynosił po kop. 34⁵²/₁₀₀ na jedno dziecko dziennie, a to z powodu potrzeby obszerniejszego lokalu oraz przyjęcia większej liczby usługi. Niezrażone jednak tem Towarzystwo, postanowiło nadal utrzymać ową instytucję, przenosząc ją tylko do skromniejszego lokalu przy ulicy Nowolipie, a nawet zasilonie przez opiekunkę Towarzystwa, s. p. Aleksandrę hr. Kossakowską, kapitałem rs. 4,500, utworzyło jeszcze dwa podobne przytułki, t. j. przy ulicy Tamka i Wielkiej; w tych trzech żłobkach razem liczba przynoszonych dzieci nie przenosiła 46 dziennie.

Taki stan trwał do roku 1868-go, przez lat sześć Towarzystwo wydało na utrzymanie żłobka rs. 13,280 kop. 13, czyli z przecięcia rocznie rs. 2,213 kop. 35, mając na to tylko stałego dochodu procent-

tu od kapitału wieczystego rs. 450, a koszt utrzymania jednego dziecka wynosił przeciętno dziennie kop. 22¹⁸/₁₀₀, t. j. daleko więcej, niż utrzymanie stare sieroty.

Nie chcąc jednakże związać tej użytecznej instytucji, a mając właśnie potrzebę utworzenia tymczasowych przytułków dla wznagającej się liczby sierot, postanowiono połączyć je ze żłobkami pod jedną administracją, dla oszczędzenia tym sposobem wydatków.

Stan ten trwał do r. 1868-go, jednakże liczba przyoznaczonych dzieci nie zwiększała się, a niżenie kosztu było małe, tak, że w r. 1869-ym postanowiono zamknąć dwa żłobki, tj. przy ulicy Tamka i Pańskiej (przeniesiony z ulicy Wielkiej), pozostawiając tylko żłobek przy ulicy Czerniakowskiej (przeniesiony z Nowolipia).

W żłobku pomienionym przez dni 295 było łącznie przynoszonych dzieci 1776, czyli z przewyżką dziennie 6, których koszt utrzymania dziennie, łącznie z sierotami w przytułku będącymi, wynosił kop. 15⁷/₁₀.

Coraz zmniejszające się dochody Towarzystwa, a bardzo mała ilość rodziców, pragnących korzystać z tej instytucji, zniwolilo Towarzystwo, iż z końcem r. 1870-go i ten przytułek dla niemowląt zamknęło.

Ofiarowane na tę instytucję kapitały (według sprawozdania Towarzystwa dobroczynności za r. 1870-ty), zgodnie z wolą dostojnych opiekunek, przeniesione zostały na uposażenie zakładu ochron.

Oto czego nam potrzeba: na początek choćby tylko jednego „Żłobka”, przyjmującego dzieci na „garnuszek publiczny”!

Przed skreśleniem powyższego zbieraliśmy informacje w kołach osób, dla sprawy dobroczynności zawsze chętnych, i wierzymy, iż w ciągu paru tygodni sprawa pierwszego w Warszawie „Żłobku” pomyślnie będzie rozstrzygnięta. Wiele pań wyraziło gotowość czynnego popierania tego projektu, parę zaś fabryk, zatrudniających większe zastępy robotników, zamierza utworzyć własne „jasełka” dla niemowląt swoich pracowników.

Sprawa to niecierpiąca zwłoki.

P. Ludwig nie żyje już!...

Zmarł w tych dniach na stanowisku.

Stary p. Ludwig, ów dobry znajomy zwiedzających dawniej domy gry w Niemczech, a dziś Monte Carlo, posiadacz kilkudziesięcioletniego „systemiku”, rozstał się z tym światem.

Znano go już wtedy, kiedy to przed ćwierćwiekiem wrodzinnym mieście swoim Gdańsku i stanowiskiem i urodzeniem do wybitnych liczył się obywateli, a z kądem w towarzystwie żony, „na gwalt interesującej”, wycieczki czynił do Homburga, Wiesbadenu, Baden-Baden.

Szpakowata, drobna, przysadzista, raczej odstępcząca, niż sympatyczna figurka p. Ludwiga zyskiwała na bliższym poznaniu jej, a właściwie na oswojeniu się z nią. Kręcił się wśród stolików gry z charakterystycznymi zmarszczkami, które zielone sukna ryją zawsze na twarzach adeptów swoich i wraz z inwentarzem niemal byłego „*Cercle des Etrangers*” Blanca osiadł ostatecznie na skalistym gnieździe Grimaldich.

Tu w „Montco” padł rażony śmiercią nagłą i niespodziewaną w 81-ym roku życia, w chwili stawiania na *noir*, jak zwykle, ludwika.

Legł na stanowisku w d. 23-im z. m.

„Stammgastem” był zakładu, codziennym gościem, szanowanym wiele, nie dlatego, żeby grał wysoko, lub przegrywał wiele, ale że grał stale dzień w dzień. Miał nawet w zakładzie swój stółek ze swoją poduszką.

Stawał tylko ludwika, a grywał tylko w *rouge et noir*. Posiadał „systemik”, a mianowicie czekał chwili, w której czy *rouge* czy *noir* przeszło z rzędu sześć razy i wtedy to stawał sztukę ztota przeciw wygrywającej barwie. Jeżeli trafił, ściągał stawkę z wygraną, jeżeli nie, czekał nowej serji i tym sposobem, powiadają, stał zysk z domu gry ciągnął.

Przed nim leżał zawsze ołówek czerwonny i niebieski, którym zapisywał w notesie „seryjki” i „paski” i notes ten chyba najcenniejszą po nim stanowi spuściznę.

Jak sam twierdził, grywał ustawicznie od 21-go roku życia, a więc „kopę” lat; gra odmładzać go miała, dodawać mu sił i zdrowia.

Pytany niejednokrotnie, czy wierzy w istnienie systemów, umożliwiających stałą wygraną, odpowiadał:

— Przy wielkiej ostrożności, zimnej krwi i drobnych stawkach można... niewiele przegrać.

W d. 23-im z. m., około godz. 1-iej z południa, siedział Ludwig, jak zwykle, w swoim foteliku przy *rouge et noir*. Właśnie *rouge* przeszło sześć razy z rzędu i gracz automatycznie złożył ludwika na *noir*, gdy, pochyliwszy się, zdawało się, zasnął.

Inspektor stołu zbliżył się do niego z uwagą, iż sypiać przy grze nie wypada, ale nie zbudził Ludwiga.

I wyniesiono trupa wraz z stolkiem i poduszką i pochowano go nazajutrz.

Pokój, w którym mieszkał w Monte Carlo, wyklejony był cały zamarkowanymi serjami kart, przy każdej serji oznaczał datę jej i wysokość przegranej lub wygranej banku.

P. Ludwig grał lat 60, no i nie żyje już.

(=)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= Dzienniki petersburskie donoszą, iż ministerjum finansów opracowało szczegółowy projekt kupna kolei libawsko-romneńskiej na rzecz skarbu. Zakup kolei nastąpi jeszcze w ciągu r. b.

= Według informacji gazet petersburskich, w tych dniach rozpoczęte zostały roboty około budowy kolei od Zmierzynki do Mohylewa. Na wiosnę zbudowane będą pozostałe rozgałęzienia od Słobody do Nowosielic i od Oknicy do Mohylewa.

= Ponieważ w wielu wsiach podmiejskich, a głównie: w Markach, Wawrze, Goelawiu, Czerniakowie, Żabkach, Falentach i Raszynie, przyjmowane są niemowlęta na garnuszek nie tylko ze szpitala Dzieciątka Jezus, lecz od rozmaitych osób prywatnych, przeto ma być dokonana szczegółowa rewizja, co do stanu, w jakim się te dzieci znajdują pod względem opieki, pomieszczenia i wyżywienia, oraz jaka wśród niemowląt powierzonych wiejskim kobietom, zachodzi śmiertelność zwłaszcza w stosunku do ogólnej śmiertelności wszystkich dzieci w danej miejscowości. Czynnością tą mają się zająć lekarze powiatowi, oraz wójtowie gmin w połączeniu z sołtysami, według szematów z góry ułożonych.

= Na przedstawienie rady miejskiej dobroczynności publicznej do ministerjum spraw wewnętrznych o pożyczkę w kwocie rs. 60,000, potrzebną na pokrycie zaległości zobowiązań domu podrzutków przy szpitalu Dzieciątka Jezus, departament do spraw ogólnych tego ministerjum, udzielił przychylną odpowiedź, zapytując jednocześnie, z jakiego funduszu pożyczka ta mogłaby być udzieloną. Na to rada miejska wskazała fundusz użyteczności publicznej. Sprawa ta w tych dniach ponownie przedstawioną została do decyzji ministerjalnej.

= Obliczenie stanu rachunkowego stowarzyszenia spożywczego urzędników kolei wiedeńskiej i bydgoskiej wykazał ze sklepu i z zakupu przedmiotów od dostawców za r. z. czystego zysku rs. 2,570, z których przypada: na tantiemę dla zarządu 10%, na kapitał zakładowy 10%, na tantiemę od wkładów 15% i na dywidendę dla stowarzyszonych od zakupionych towarów 65%.

= W sferach przemysłowych naszego miasta obiega pogłoska, że browary Junga z wszelkimi zapasami i całym inwentarzem mają przejść na własność spółki kapitalistów angielskich.

= Dziś, o godz. 8-iej wieczorem, wyjeżdża do Kowla dyrektor kolei nadwiślańskiej, inżynier Daragan, dla zapoznania się z pozostałą częścią kolei od Kowla do Iwangrodu. Dyrektorowi towarzyszyć będą naczelnicy wszystkich wydziałów zarządu kolei.

= Zarząd kolei nadwiślańskiej wyznaczył rs. 8,000 na powiększenie zabudowań stacji towarowej odnogi obwodowej na Czystem. Roboty rozpoczną się z wiosną.

= Pojutrze w sali sesjonalnej magistratu odbędzie się sesja wyborcza zgromadzenia cieśli na urząd starszego i podstarszego na następne trzechletie.

= Przez czas urlopu p. Berga, sędziego pokoju 6-go oddziału, obowiązki te zastępczo spełniać będzie p. Sowinków, sędzia pok. 18-go oddziału.

= Członkiem sądu okręgowego warszawskiego mianowany został p. Kazański, członek sądu okręgowego władyskaskiego.

= Z teatru i muzyki.

* Trupa raska p. Korsza z Moskwy rozpocznie jutro szereg gościnnych widowisk na scenie teatru Wielkiego.

Daną będzie komedia Grybojedowa „Biada temu co ma rozum”.

* Teatr Rozmaitości daje jutro zawsze interesująca „Pierwszą wyprawę młodego Richelieu” z panną Wisnowską. Widowisko rozpocznie wznowiony śliczny dramat Legouvégo „Anna de Kerviller”, a zakończy „Kuzynek”.

* W teatrze Małym jutro krotechwile: „Nerwy” i „W cztery oczy”.

* P. Mieczysław Frenkiel powraca za parę dni do Warszawy i w czwartek jako stały członek naszej sceny ukaże się w fredrowskim „Hypnotyzmie”.

W piątek artysta grać będzie Rosenblata w „Złotym cielecu”.

* Projektowanych „Mieszczan na prowincji” zastąpi dzisiaj „Niespodzianki rozwodowe” wraz z uroczym „Dziennikiem Justysy”.

* Włodzimierz Zagórski (Chochlik) złożył dyrekcji teatrów warszawskich jednoaktową komedię swoją p. t. „Występek panny Józki”.

* Pani Rossini leży ciężko chora na bronchitę, połączoną z grypą.

Opiekują się chorą lekarze: Karwowski i Groor. Przed upływem kilkunastu co najmniej dni artystka nie będzie w stanie powtórnie wystąpić.

Dziś w „Hugonotach” chorą zastąpi panna Russca.

= Z „Lutni”.

Stowarzyszeni „lutniści”, po zupełnem ukończeniu prób z „Frytjofa” Maksa Brucha, obecnie oczekują na możliwość pozyskania orkiestry teatralnej, od której zależy termin koncertu.

Partje solowe kantaty zostały powierzone parom Dąbrowskiej, oraz p. St. Niedzielskiemu.

= Wybory.

Zbliży się termin wyborów zarządu w Towarzystwie sztuk pięknych.

Jest to jedyna u nas instytucja sztukom plastycznym poświęcona, nie więc dziwnego, że wkrótce, mające nastąpić wybory żywo interesują artystów i, tych wszystkich, którym rozwój sztuki krajowej, jest drogim.

O ile nam wiadomo, wybory tegoroczne będą wielce ożywione, a byłyby jeszcze liczniejsze, gdyby obecny komitet zechciał przynajmniej na dwa tygodnie przed wyborami termin ich w piśmie periodycznych ogłosić i czas ich naznaczyć w godzinach popołudniowych, gdyż wielu członków rzeczywistych, interesujących się żywo losami Towarzystwa, przybyć na wybory w godzinach biurowych nie jest w stanie.

Jeszcze byłoby lepiej, gdyby wybory odbyć się mogły w święto jakie, lub w niedzielę.

Wielce sympatyczny w kołach artystycznych obecny wiceprezes, prawdopodobnie zechce uwzględnić żądanie wielu bardzo członków rzeczywistych; przez liczniejsze zebranie się w przeprowadzonej liście interesujących się żywo losami Towarzystwa, przybrać na wybory w godzinach biurowych nie jest w stanie.

= Zamknięcie wystawy.

Wystawa obrazu Hirsza p. t. „Zgon św. Cecylii” w salonie spółki artystycznej będzie zamknięta w poniedziałek.

Obraz będzie wysłany nabywcę do Moskwy.

= Raut.

Czem wśród zabaw karnawałowych bal na szpitalu dziecięcy, tem znów w porze wielkopostnej raut na dochód ubogich i chorych, pozostających pod opieką Towarzystwa św. Wincentego à Paulo.

Raut ten odbędzie się w tym roku w piątek d. 21-go b. m.

Organizacją rautu zajmuje się p. Kazimierz Dobiecki, którego nazwisko jest najlepszą gwarancją, że program rozrywek, jakie zabawa ta przyniesie, będzie bogaty i świeży.

Kierunek części muzycznej przyjął na siebie sympatyczny i wysoce ceniony profesor konserwatorium tutejszego, p. Cezar Trombini.

= Wystawa prób.

Stała wystawa prób i wzorów będzie stanowczo otwarta w d. 1-ym kwietnia.

Nadsyłanie okazów już się rozpoczęło.

Miejsca wolnego pozostało już bardzo niewiele, należy przeto pospieszać z zamówieniem.

Do regulaminu wystawy wprowadzono bardzo ważną zmianę, mianowicie, że wejście będzie bezpłatne, co na ruch zwiedzających bezwarunkowo wpłynie dodatnio.

Zarząd wystawy, który następnie będzie wzmocniony przez reprezentantów samych wystawców, postanawia całą spodziewaną przewyżkę dochodów (około 3—4,000 rs.) poświęcić na wydawnictwo ilustrowanego katalogu wystawy.

Wspaniałe tego rodzaju wydawnictwa zagraniczne, które służą będą za wzór w przygotowaniu katalogu warszawskiego, są dla osób interesowanych do obejrzenia w biurze Muzeum.

Katalog o tyle cenniejszą stanowiący rekomendację, że nosić ma znamie powagi Towarzystwa, będzie staraniem komitetu rozpowszechniany bezpłatnie, zwłaszcza w Cesarstwie i w ogóle na Wschodzie.

Nakoniec proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że dyrektor wystawy przyjmuje interesantów od godziny 2—4¹/₂ po południu.

= Pierwsze zebranie.

Rada gospodarza cecchu kucharskiego, złożona z 20-tu członków, odbyła onegdaj pierwsze posiedzenie, na którym upoważniła urząd cecchu do wyua-

gowców niższych stopni dawnych terminów służby oddziałów piechoty i pozostają przy zarządach powiatowych naczelników wojennych dla nadzoru podczas pokoju nad dobytkiem oddziałów pospolitego ruszenia i wywiedzenia żołnierzy pierwszej kategorii, powoływanych na zborne ćwiczenia.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Według informacji zagranicznych, niżkę kursu waluty ruskiej, pomimo świetnego powodzenia nowej pożyczki, przypisać należy pogłoskom, jakoby Rojsja myślała o nowej pożyczce 200 milionów. Po wyświetleniu bezpodstawności tej pogłoski, we czwartek poczynione zostały znaczne zakupy papierów ruskich na rachunek francuski. Petersburscy subskrybenci nowej pożyczki otrzymają z repartycji 1 procent podpisanej sumy.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Dziś spodziewany tu jest przyjazd byłego pełnomocnika wojskowego niemieckiego, Werdera.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Docent uniwersytetu warszawskiego, Neugebauer, na zasadzie jednomyślnej uchwały uniwersytetu charkowskiego, został zatwierdzony przez ministra w stopniu doktora medycyny honoris causa.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Jak donoszą *Nowosti*, podjęta została kwestja otwarczenia w Meskwie gospody czarnogórskiej przy cerkwi Tryfona.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Pełnomocnik wojskowy niemiecki, Wilson, odbywając we wtorek ćwiczenia gimnastyczne pokojowe, uczuł nagle straszny ból w kiszkiach. Utworzyło się zatkanie kiszek. Zapalenia dotąd nie ma, ale niebezpieczna operacja przecięcia brzucha jest widocznie nieunikniona.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Stołeczni kupcy chlebem żytnim usiłowali sprzedawać ten produkt po cenie wyższej nad ustanowioną takse. Prezydent miasta jednak tego nie dopuścił, zobowiązawszy ich do sprzedawania chleba według wywieszanej taksy.

Petersburg 1-go marca. (Tel. Aj. półn.) — W kwestji przeciążenia zajęciami miejscowych sędziów pokoju *Rycki Wiestnik* pisze, że jeżeli liczba spraw napływających do sędziów pokoju ryckich się nie zmniejszy, musi w jaknajkrótszym czasie być podniesiona kwestja pomnożenia liczby sędziów pokoju po powiatach.

Wiedeń 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Wczoraj odbyło się oczekiwane z wyteżeniem przez wszystkie stronnictwa posiedzenie komisji szkolnej izby panów. Minister oświaty, baron Gautsch, wyjaśniał treść i ducha nowelli. Obrady toczyły się w głębokiej tajemnicy. Następne posiedzenie we wtorek.

Wiedeń 1-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Książę Walji przybędzie tu w drugiej połowie marca i zabawi dni kilka w Wiedniu, poczem uda się na polowania do Węgier.

Wiedeń 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Hr. Agenor Gołuchowski ma być zamianowany posłem austriackim w Paryżu.

Wiedeń 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Z autentycznego źródła dowiadujemy się, iż baron Hirsch zamierza cofnąć swoją fundację dla żydów galicyjskich z powodu robienia ciągłych trudności przez rząd tutejszy. Tymczasem zawiązał się w Londynie komitet, złożony z żydów i protestantów, który zaproponował Hirschowi, ażeby fundusz ten przeznaczył na kolonizację żydowską w Rzeczypospolitej Argentyniejskiej. Hirschowi plan ten podobał się podobno.

Wiedeń 1-go marca. (Tel. pr. K. War.) — Cło na zboże, przywożone z Rosji do Galicji, zostało zmniejszone. (Aj. półn.)

Wadowice 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Wczoraj zakończył obronę ostatni adwokat dr. Cieszyński, zastępca Zwillinga i agencji bremeńskiej. Prokurator rozpoczyna replikę. Podnosi on na wstępie, że proces wytoczono w interesie państwa i społeczeństwa, przypomina, że proceder agencji był po prostu handlem niewolnikami, zbija zarzut ponieważ-

rania wolności ludzkiej i uderza szczególnie na prof. Rosenblatta. Sprawiedliwość i sumienie domagają się natarczywie przykładowej kary; domagają się jej zwłaszcza dziesiątki tysięcy skrzywdzonych nędzarzy. Następnie zbija prokurator szczegółowo wywody obrońców. Mowa prokuratora potrwa dwa dni.

Praga czeska 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Komisja, ustanowiona przy tutejszym trybunale apelacyjnym dla rozgraniczenia okręgów sądowych według narodowości, rozpocznie swoje czynności w d. 6-ym b. m.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Dzienniki tutejsze przeważnie wyrażają zdanie, że przesilenie kanclerskie zostało tylko odroczone. *Hamburger Nachrichten*, które pierwsze o przesileniu doniosły, potwierdzają to samo.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — *Strassburger Post* otrzymuje informację z Berlina, że cesarz Wilhelm wcale nie jest z rezultatu wyborów niezadowolonym. Przekonał on się i owszem, że zarówno socjaliści, jak wolnomyślni stanęli na gruncie reskryptów robotniczych cesarza.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Dotychczasowy rezultat rozpoczętych wczoraj wyborów ścisłszych wykazuje wybór trzech konserwatystów, trzech nacjonal-liberalów, dwóch wolnomyślnych, sześciu socjalistów i trzech demokratów.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Nie ulega już wątpliwości, że delegaci mocarstw na konferencję przybędą z bardzo ograniczonymi pełnomocnictwami.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — W nocy, którą poseł francuski Herbette ma wręczyć dzisiaj urzędowi kanclerskiemu, w odpowiedzi na zaproszenie do udziału w konferencji, ma być wyjaśnione zapatrywanie Francji na pytanie, jakie wywołuje udział francuski w rzeczonej konferencji, tudzież na program tej ostatniej w ogóle.

Berlin 1-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Z komunikatu *Berliner Politische Nachrichten* wynika, iż rząd niemiecki zamierza użyć Emina baszy we wschodniej Afryce. Zamiar odzyskania Wadelayu, tudzież obszarów położonych na wschód od jeziora Tanganyika nie istnieje.

Bern (w Szwajcarii) 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Rząd związkowy zamianował już delegatów fachowych na konferencję berlińską, Blumera i Kauffmana.

Paryż 1-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Przyjęcie przez czwartkową radę ministrów zaproszenia do udziału w konferencji berlińskiej było niemal niespodzianką nawet dla przyjaciół rządu. Dawniejsi ministrowie: Loekroy i Flourens, energicznie potępiłi w klubach izby uchwałę rządu. Niemcy odmówili zwięźle i kategorycznie zaproszeniu Francji do udziału w wystawie paryskiej, należało im teraz odplacić. Spuller, któremu zarzucano z tego powodu nawet jego pochodzenie badenkie, tłumaczy się, że zaproszenie przyjęto tylko „w zasadzie” i że gdyby czysto teoretyczne rozprawy konferencji prowadziły do jakichkolwiek politycznych następstw i konkretnych zobowiązań, Francja mogłaby wycofać się każdej chwili. Nawet członkowie umiarkowanej większości rządowej utrzymują, że gabinet może w tej sprawie upaść. Bulanzysta Laur, który pierwotnie cofnął swój zamiar interpelowania Spullera w izbie ze względu na delikatność sprawy, postanowił wobec tak jednomyślnego potępienia kroku rządowego interpelacji swojej nadać tem gwałtowniejszy charakter. Sytuacja bardzo naprężona.

Paryż 1-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Rozprawy nad interpelacją Laura zostaną na życzenie ministra Spullera odroczone prawdopodobnie do czwartku. (Aj. półn.)

Paryż 1-go marca. (Tel. pr. K. Warsz.) — Skutkiem porozumienia się państw, które przyjęły zaproszenia na konferencję berlińską, delegowani ich będą mieli pełnomocnictwo ograniczone w ten sposób, że gdyby pewne kwestje, np. kwestja rozbrojenia, zostały podniesione, cofnęliby się, usprawiedliwiając brakiem instrukcji. (Aj. półn.)

Paryż 1-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Agencja Havasa donosi: Szpieg, aresztowany wczoraj w Nizzy, przybrał sobie nazwisko Contina, inżyniera z Zagrzebia. Nazywa on się istotnie Della Croce i jest wyższym oficerem włoskim. Znaleziono przy nim wiele dokumentów kompromitujących. (Aj. półn.)

Rzym 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Przedstawiona parlamentowi księga zielona traktuje wyłącznie sprawę obsadzenia przez Włochy Kerenu i Asmary. Zamieszczony w niej dokument z d. 25-go lipca r. 1889-go dowodzi, że Abisynja upoważniła Włochy do objęcia tych miejscowości w posiadanie.

Londyn 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — W izbie gmin oświadczył wczoraj podsekretarz stanu, Fergusson, iż ze strony Anglii zwrócono uwagę rządu ruskiego na niedogodności portu batumskiego. Okrety obce nie mają dotychczas miejsca odpowiedniego do wylądowania. (Aj. półn.)

Belgrad 1-go marca. (Tel. pryw. K. W.) — *Mali List* ostrzega rząd przed wrogimi dla Serbji zamiarami osiadłych tutaj czarnogórców.

Sofja 1-go marca. (Tel. pr. K. Warsz.) — Książę Ferdynand postanowił założyć w Sofji uniwersytet. Na początek składałby się on z wydziału prawniczego i filozoficznego.

Sofja 1-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Minister spraw zewnętrznych, Strański, wystosował do przedstawicieli zagranicznych Bułgarji notę, w której żąda od nich wyjaśnienia co do zapatrywania się mocarstw na kwestję uznania księcia koburskiego.

Konstantynopol 1-go marca. (Tel. Aj. p.) — Patriarcha ormiański, Aszykian, doręczył wczoraj W. Porcie memorjał, w którym żąda przywrócenia dawnych przywilejów kościoła ormiańskiego i zaprowadzenia reform, zaleconych przez traktat berliński.

Konstantynopol 1-go marca. (Tel. pryw. K. W.) — Tutejszy agent dyplomatyczny Bułgarji, Wukowicz, wręczył W. Porcie notę, wykazującą potrzebę uznania dzisiejszego rządu bułgarskiego.

Madryt 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Królowa podpisała dekret ułaskawienia księcia Sewilli.

Lizbona 1-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Na fundusz obrony narodowej zapisano już około 100,000 funtów sterlingów.

Berlin 1-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Ruble w gotówce ■■■■ (wczoraj 221.60)
Ruble na dostawę ■■■■ (wczoraj 221.25)

GIEŁDA

Warszawa, 1-go marca.

Waluty obce w średnim ruchu. Długi Berlin zbywano po 45.27½ i 45.30. Krótkim Berlinem obracano po 45.22½, 45.20 i 45.17½, przeważnie jednak po 45.20, żądając po 45.40. Inne niemieckie krótkoterminowe miasta bankowe oddawano po 45.15, 45 i 44.95, według ceduły. Londyn krótki nabywano po 9.16, przy chęci zbycia po 9.18. Paryż krótki ofiarowano po 36.85, kupowano zaś po 36.72½, 36.70, 36.67½, 36.65 i 36.62½. Wiedeń krótki sprzedawano po 77.45, 77.50 i 77.55, przy żądaniu po 77.75. W papierach obroty dość duże, przy dążności bez zmian. Listów likwidacyjnych ceduła urzędowa nie pomieszcza dziś z powodu losowania, po za notowaniem urzędowym kupiono kilkanaście tysięcy w sztukach po rs. 1,000 i w pięciostkach po 89.50 z zastrzeżeniem losowania. Wschodnie pożyczki po 101 w zaofiarowaniu nominalnem wszystkie trzy emisje. Kupiono kilka pożyczek premjowych II-ej emisji po 230. Nową pożyczkę 4% ceniono po 86.50, a kupiono kilkanaście tysięcy po 85.95, oraz kilkanaście tysięcy po 86.15.

Listy zastawne ziemskie starano się umieścić po 97.25 I ser. i po 96.25 II, III, IV i V ser., a umieszczono kilkanaście tysięcy V-ej serji po 95.95 i 96, oraz kilkanaście tysięcy z jednomiesięczną dostawą po 96.10. Listy zastawne miasta Warszawy ofiarowano po 99 I-ej serji, 96.25 II-ej ser., 95.30 III-ej, 95.10 IV-ej i 95 V-ej s., a osiągnięto 96 za kilka tysięcy II s., za kilkadziesiąt tysięcy III-ej 95 i 95.05, kilka tysięcy IV-ej 94.80, oraz kilkanaście tysięcy V-ej serji 94.75.

Godzina 12. Usposobienie giełdy dla walut obcych względnie mocne.

W. O.
Okowita. Wiadro 8.23½, garniec rs. 2.68. Dowozy wystarczające, usposobienie słabe. Cena warsz. Tow. ocz. i sprz. spir. 10.37.

Cyrk P. Busch.

Dziś, w sobotę, dnia 1-go marca, o godzinie 8-ej wieczorem, nadzwyczajne przedstawienie. Iraz., **„Sen w górach norweskich”** wielka oryginalna pantomina z bogatą wystawą w 2-eh aktach i 18-tu obrazach. Na żądanie występ amatora strzelca pana Alb. Schmidt. „Jeu de la rose”. Występ brzucho-mówcy Mr Charlier, M-lle Elizy, Mr Sitte żokeja, ostatni występ M-lle Vidal oraz wszystkich artystów.

Dr Jan Sędziak

po powrocie z zagranicy rozpoczął przyjęcie chorych na gardło, krtań, nos i uszy. Od 4—6 po poł. Leszno 33 (dom d. a Neugebäuer). 842

D. FUNK powrócił. Królewska nr 47. 831

OGŁOSZENIE.

WARSZAWSKI

Kantor Banku Państwa

podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w dniu 27 lutego (11 marca) r. b., zaczynając od godziny 10-ej rano, odbywać się będzie w sali losowań tegoż kantoru w obecności delegowanych od władz rządowych i kupiectwa, publiczne posiedzenie celem włożenia do kół numerów 4% obligów skarbowych Królestwa Polskiego i samo tychże obligów losowanie. 321r

Zarząd

Warszawskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu podaje do wiadomości, że stopa pobieranego procentu od pożyczek na zastaw papierów publicznych i otwartych kredytów zabezpieczonych temiż papierami, z dniem dzisiejszym obniżoną zostaje o $\frac{1}{2}\%$, czyli do $7\frac{1}{2}\%$ rocznie. 322r

KOMITET

Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego ma zaszczyt zawiadomić, że poczynając od dnia 2-go marca r. b., odbywać się będzie w lokalu zimowym w każdą niedzielę o godz. 5-ej po południu gimnastyka zbiorowa dla dzieci, wprowadzonych przez członków Towarzystwa. 309r

SPRAWOZDANIE

St.-Petersburskiego Towarzyst. Ubezpieczeń od Ognia oraz Ubezpieczeń Dochodów i Kapitałów,

o stanie ubezpieczeń życiowych, przyjętych od Urządzającego Komitetu w Królestwie Polskiem.

Z końcem 1888 roku pozostało 76 ubezpieczeń na summe	rs. 24,075 kop. —.
Ubyło w 1889 r.	
Z powodu śmierci wypłacono za 5 ubezpieczeń summe	rs. 23,900 kop. —.
Pozostało w końcu 1889 r. 71 ubezpieczeń na summe	rs. 222,175 kop. —.
W końcu 1888 r. wartość ubezpieczeń wynosiła	rs. 103,853 kop. 66.
Dochód ze składek i procentów w 1889 r.	rs. 13,542 kop. 74.
Wypłacono:	
Za 5 ubezpieczeń podług Tablicy III	rs. 23,900 kop. —.
Wartość pozostałych ubezpieczeń w końcu 1889 r. rs.	94,593 kop. 57.
Niedobór	rs. 1,094 kop. 17.
	rs. 118,498 kop. 57. rs. 118,498 kop. 57.

Warszawa, dnia 16 (28) Lutego 1890 r.

Jeneralna Ajentura na Królestwo Polskie, Zielony Plac Nr 13. 367R

Własna wędzarnia.
Hurtowa i detaliczna sprzedaż **Śledzi, Sielaw, oraz różnych Ryb**, po cenach umiarkowanych, z własnej wędzarni **Samuela Farber,** w Warszawie, Nowolipki 5. Uwaga. Dla p. Handlujących odstępuje się stosowny rabat. Obstatunki na prowincję wysyła się natychmiast za zaliczeniem.
Codzień świeży towar.

Wyjątkowo tania sprzedaż KAPELUSZY wysortowanych letnich i zimowych w **MAGAZYNIE MOD** Czysta № 8 **MATYLDY DUMAY.** 214

Zakładanie parków i ogrodów.
Ogrodnik z wyższym wykształceniem, po odbytej 10-letniej praktyce w większych ogrodach zagranicznych w Niemczech, Belgji i Francji, podejmuje się zakładania w angielskim, niemieckim lub mieszanym stylu, parków, ogrodów owocowych i warzywnych, za wynagrodzeniem ryczałtowoem wraz z całą robocizną, lub bez takowej—tak w Galicji jak w Królestwie Polskiem i Rossji. Wszelkie szczegółowe informacje, czy to opracowanie planów, czy podawanie projektów, czy wskazywanie odpowiednich źródeł do zaopatrzenia ogrodów w najszlachetniejsze drzewa, krzewy i kwiaty, udziela za umówionem z góry honorarjum.—Adres mój: **Zygmunt Wojski w Krzeszowicach** pod Krakowem. 362r

P. Śliżyński wyczuca 6-eiu tańców salonowych w 20-tu kilku lekcjach.—**Krakowskie-Przedmieście № 4,** róg Oboźnej. 243

Wyst. Tkack. Warszawa 1888 LIST Pochwalny.

Specjalna Fabryka Pościeli A. DREXLER

Warszawa, Nowo-Senatorska 4, Po Lece

po najprzystępniejszych cenach Koł-try watawe i fanelowe, Ma-terace, Poduszki, Piłorce, Ka-py, Bielizę pościelową, Łóżka-żelazne.

Ustatunki wyprawowe wykonywa w oznaczonym czasie. 364R

Wata higieniczna z owczej wlny.

MEDAL Zasługi Lwów 1877.

Kaucjonowane Kantory rekomendacji służących JÓZEFA ŁUCZYŃSKIEGO, Podwałe № 6 i Nowy-Świat № 4, obok Strazy Ogniowej, na dole.
zawiadamia się o-oby interesowane, że przy nadchodzącym kwartale jest do umieszczenia bardzo znaczna ilość służących i boga p. ci. a-opar: ona w kilku surbowe z doskonałemi świadectwami—**Gospodnie wiejskie Panny-s-uzące, Ogrodnicy, Ekonomi i Pi-sarze prowen owi**, także poszuku-ją zajęć.—Nadmieniam się, że **Władysław Łuczyński**, utrzymujący Kan-tor służących w Resursie Obywatel-skiej № 4, Krakowskie-Przedmieście, zwinął już takowy, odstępując b. woź-nemu Grabczewskiemu. 370R

Z powodu zwiniecia Lombardu przy ulicy Nowy-Świat pod № 1, wielu intresantów ludzi się przypuszczeniem, że to lombard przy ulicy Nowy-Świat pod № 64, uważam więc za stosowne zawiadomić Szanowną Publiczność, że **lombard przy ulicy Nowy-Świat pod № 64**, jak dawniej tak i nadal istnieje i udziela pożyczki na przystępnych warunkach, na wszelkiego rodzaju ruchomości, od godziny 8-ej rano do 7-ej wieczorem. 233

UNIwersalny SRODEK do ODRADZANIA WŁOSÓW woda Pani S. A. ALLEN

Jest najwyborniejszym środkiem, działającym nawet na włosy siwe i zawiadłe i przywracający im blask i piękność młodości. Do nabycia we wszystkich perfumerjach i u fryzjerów.
Główny skład i fabryka w Londynie, 114 & 116 Southampton Row.
Główna sprzedaż w Warszawie w Perfumerji **Aleksandra Lipink, Wierzbowa róg Niecaej № 1 i J. Jozefowicz, Nowo-Senatorska № 2.** 371R

Sielawy Augustowskie,
Śledzie pocztowe, Kawior, Sardynki, Sigi, Homary, Łososie, Sery różnego gatunku, poleca **Handel Win i Towarów Koj-najnych** **L. Wróbel,** Krakowskie-Przedmieście № 25 (Stara Poczta). 372R

SKLEP 208 **niciarski i haftowy ręcznych**, przy ulicy przynypalnej, z wyrobioną klientelą, do sprzedania z powodu słabości, może być zamieniony na dom lub sumę hipoteczną.—Wiadomość: Wspólna 4, m. 5, od 3 do 5-e

Nauka i wychowanie.

Adres biura nauczycielskiego Sotkiewiczowa, Zielony plac 13. Są do umieszczenia wykwalifikowani nauczyciele, nauczycielki z angielskim, dobrą muzyką i bony francuzki i niemki. 6162

Doswiadczony korepetytor i nauczyciel poszukuje lekcyj. Bracka 20, m. 14. 5546

Korepetytor (gimnazista), do niemieckiego i potrzebny. Chmielna 68, m. 18. 6217

konwersacja zbiorowa francuzka, niemiecka rs. 2 miesięcznie. Angielska, Miodowa 3. 4877

Lekcje tańca Ludwik Adler udziela u siebie i po domach prywatnych. Plac Krasiński № 3. 5422

Młoda ruszka, skończywszy gimnazjum w Rossji poszukuje lekcyj lub konwersacji. Posiada muzykę. Krucza 12, 1, do 1-szej, od 6-tej. 6167

Nauczycielka polka, posiadająca b. dobrze francuzki, niemiecki, angielski i muzykę oszukuje miejsca. Załęski. Ul. Mazowiecka 16. 6112

Nauczycielka gimnazystka z niemieckim, poszukuje lekcyj. Chmielna 52, mieszka 4, od 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$. 6133

Oficer H. Kunicki przygotowuje do egzaminów na uzyskanie praw wolnowstępujących i do korpusu kadetów. Krucza 12. 5583

Potrzebna jest francuzka młoda na demiplace, oraz poika nauczycielka, wykształcona, na godziny. Nowy-Świat № 21, mieszka-nia 14. 5929

Potrzebny uczeń lub panienska za obiad, dla przygotowania dziewczynki do gimnazjum. Piwna 41. 5936

Potrzebna zaraz niemka rodowita na wieś, do jednej dziewczynki. Wspólna № 14, mieszkania 6. 6078

Potrzebny jest zaraz sumienny korepetytor, do przygotowania dwóch chłopców do klasy 1-jej. Wiadomość: Nowo-Wielka № 13, mieszkania 15. 6114

Potrzebny korepetytor, student uniwersy-tetu. Wiadomość: Ptasia № 4, m. 27. 6213

Student uniwersytetu, ruski poszukuje lekcyj. Marszałkowska, gmach V-go gimna-zjum. — W. 5657

Szkoła 4-klasowa w dużym mieście jest do odstąpienia, z powodu słabości zdrowia przełożonego. Wiadomość w biurze ogłoszeń, Senatorska 26. 628r

Tanio udzielam konwersacji francuzkiej. Jasna 10, m. 4. 6174

Uczennica konserwatorium daje lekcje mu-zyki. Nowy-Świat 37, m. 4. 5964

Zycze zbiorowych francuzkich konwersacji, dla chłopczyka 7 lat. Nowy-Świat 32, mie-szkania 6. 6184

Posady i prace.

Administrator potrzebny do majątku w Łowickiem z kaucją od 3,000 do 5,000 rs. Wiadomość: Jerozolimka 25, m. 13. 5933

Bony francuzki swoim kosztem przybyły, poszukują umieszczeń. Krakowskie-Przedmie-scie 7, Dąbrowska. 5896

Bona francuzka świeżo przybyła, z dobrym bakentem, poszukuje miejsca. Zgoda 6, mie-szkania 8. 6020

Do kwiatów potrzebne zaraz panny uzdol-nione, podrečne i uczennice. Wynagrodze-nie dobre. Nalewki № 33, mieszka, № 9. 6115

Bona francuzka świeżo przybyła z zyciem. Zgoda 6, mieszka 8. 6119

Do fabryki koronek, Marszałkowska 13, po-trzebny młody człowiek od 15—20 lat, mówiący po francusku. 5764

Handlowiec, który odbył kilkoletnią pra-ktykę za granicą, znający języki niemiecki, francuski i polski, poszukuje odpowiedniego miejsca. Łaskawe oferty: Smolna 25, mieszka-nia 34. 6170

Inkasent z kaucją 500 rs. w gotówce znaj-dzie zaraz zajęcie. Pensja miesięczna 30 rs. Oferty i kopje świadectw przyjmuje Kurjer pod „Inkasent”. 608r

Kucharka porządna, z dobrymi świadczeni-ami, którąby sprzątała pokoje, potrze-bna od kwartału. Zgłaszać się frontowymi schodami. Bracka № 12, m. 9. 6216

Kucharka gospodyni, dobrze obeznaną z go-spodarstwem wiejskiem, potrzebna zaraz na-wies. 15 rs. kwartalnie. Hotel Polski № 56, Niedziela od 9 do 8-jej. 6219

Leśniczy praktycznie obeznany szuka posta-dy. Bron własną posiadam. Adres: Sienna 68, mieszka 10. 6170

